CAP. XXXIV.

ſpecie TELLVRIS immateriata, hoc eſt cum ipſa TELLVRE, & circumire ſpacio XXIV horarũ quo & TERRA circumit. Nam etſi magna eſt tenuitas illius ſpeciei TELLVRIS in diſtantia LX ſemidiametrorũ: unius tamen ad nihil eadem eſt proportio, quæ ſexaginta ad nihil. Itaq; ſpecies TELLVRIS immateriata vinceret totum aſſem, ſi nihil reſiſteret LVNA.

Solis corpus quale?

QVOD ſi quis ex me quærat, quale igitur corpus eſſe SOLIS putem, à quo hæc ſpecies motrix deſcendit? eum in hunc modum EGO jubeo progredi ulterius analogia duce; & ſuadeo, ut inſpiciat exemplum paulo ante memorati magnetis accuratius, cujus virtus reſidet in univerſo corpore magnetis, cum ejusdem mole crescit, cum comminutione illius dividitur & ipſa. Ita in SOLE virtus movens tanto videtur fortior, quod veriſimile ſit, corpus ejus eſſe totius MVNDI denſiſſimum.

Comparatio corporis Solaris cum magnete.

ET VT e magnete virtus attractiva ferri orbiculariter ſpargitur, ita ut certum obtineat orbem, intra quem conſtitutum ferrum allicitur; fortius tamen, ſi ferrum propius intra complexum illius orbis veniat: ad eundem plane modum virtus PLANETAS movens, ex SOLE propagatur in orbem, & partibus remotioribus illius orbis eſt imbecillior.

Diſcrimen inter corpus Solare & magnetem.

VT VERO magnes non omni parte trahit, ſed filamenta (ut ita dicam) ſeu fibras (motoriæ virtutis ſedem) rectas habet per longum extenſas, ita ut ferri lingulam, ſi medio loco inter capita magnetis a latere conſiſtat, non attrahat, ſed tantummodo parallelon ſuis fibris dirigat: ita credibile eſt, in SOLE non eſſe ullam vim PLANETARVM attractoriam, ut in MAGNETE (.accederent enim ad SOLEM tantisper, donec cum ipſo oonjungerentur penitus.) ſed tantum directoriam, ideoque fibras habere circulares in eam plagam circumporrectas, quæ monſtratur a circulo zodiaco.

Ratio motus eadem in Sole & magnete.

SOLE itaque ſeſe vertente perenniter, convertitur & in orbem vis motrix, ſeu defluxus ille ſpeciei a fibris SOLIS magneticis, per omnia PLANETARVM diaſtemata diffuſus, & convertitur eodem tempore cum SOLE: non ſecus atque ad translationem magnetis, ipſa quoque virtus magnetica transfertur, & una ferrum ipſam vim magneticam inſequens.

Exemplo TELLVRIS probatur eſſe magnetas in cœlo.

PERBELLVM equidem attigi exemplum magnetis, & omnino rei conveniens. ac parum abeſt, quin res ipſa dici poſſit. Nam quid ego de magnete, tanquam de exemplo? cum ipſa TELLVS GVLIELMO GILBERTO Anglo demonſtrante magnus quidam ſit magnes; eademque eodem autore COPERNICI aſſertore convolvatur in dies ſingulos, uti ego SOLEM volvi conjicio: & ob id ipſum, quia fibras habet magneticas, lineam motionis ſuæ rectis angulis interſecantem, ideo illæ fibræ variis circulis motioni parallelis polos TELLVRIS circumſiſtant: ut jam jure optimo LVNAM ab hac TERRÆ convolutione, ejusdemq; virtutis magneticæ translatione rapi ſtatuerim, triginta tamen vicibus tardiorem.

Comparatio TELLVRIS cum SOLE, cauſa motus Planetis illati.

SCIO TERRÆ filamenta ejusdemque motus æquatorem ſignare, LVNÆ vero circuitus zodiaco ſeſe familiarius applicare: qua de re in ſequentib. cap. XXXVII & parte V. Hoc uno excepto cætera conveniunt:

TERRA

TERRA in intimo complexu eſt LVNARIS periodi, ut SOL in cæterorum PLANETARVM. Et ut PLANETÆ a SOLE fiunt eccentrici, ſic LVNA a TERRA: ut certum ſit a LVNÆ motore TERRAM ceu quandam cynoſuram ſpectari, uti SOL ſpectatur a motoribus PLANETARVM cæterorum propriis; de quibus capite XXXVIII. Itaque plauſibile eſt, cum TERRA LVNAM cieat per ſpeciem, ſitque corpus magneticum; & SOL PLANETAS cieat ſimiliter per emiſſam ſpeciem: SOLEM itaque ſimiliter corpus eſſe magneticum. CAP. XXXIV.

CAPVT XXXV.

An ut luminis, ſic & motus ex SOLE, contingat privatio in PLANETIS, ex ANTIΦPAΞEI.

IAM opportune reſumam & objectiones capite XXXIII allatas; ubi cognationi lucis & virtutis motricis opponebatur primo offuscatio ſiderum mutua, deinde dispar ſpecierum utriusque emanatio.

ET PRIMVM quod attinet, conſideratione dignum eſt, an ſicut opacum alterum alteri lumen SOLIS intercipit, ſic etiam mobilia ſe invicem in motu impediant, ubi easdem cum SOLE lineas inciderint: ut ita lux plane ſit vehiculum vel inſtrumentum virtutis motricis.

De cauſis latitudinum.

Videri enim poſſit, ut hoc quantum fieri poſſet caveretur, inclinationes mutuas eccentricorum omnium, deviationesque ab ecliptica, & transpoſitiones Nodorum, adeoque & proportiones corporum, umbrarumque in conum attenuationes, a DEO adhibitas eſſe: cumque non plane evitari potuerit, quin ſidera interdum in easdem cum SOLE lineas inciderent; proclive eſt ſuſpicari, inde tardiſſimos illos motus apogæorum & nodorum (qui ſunt quaſi quædam aberrationes epicyclorum a temporibus reſtitutoriis) originem ſuam traxiſſe.

Et motus aſſidum.

SED RESPONDETVR, primo non turbandam eſſe analogiam inter lucem & virtutem motricem, temere confuſis proprietatibus. Lux opaco impeditur, corpore non impeditur, propter hoc ipſum, quia lux eſt, nec in corpus agit ſed in ſuperficiem vel quaſi. Virtus in corpus agit ſine opaci reſpectu. opaci igitur correlatum cum non ſit, neque ab opaco impedietur.

Quo nomine lucem a virtute movente pene ſepararem, niſi invenirem in natura exempla, quæ lucis radiis etiam impeditis efficaciam tamen relinquunt ibi, quorſum pervenire prohibentur. Sed de lucis cum virtute motrice ſociatione non præcipue hic ſatago.

Accipiamus autem ad ſuſpicionem hanc impeditorum motuum diluendam, exemplum alterum magnetis. Ejus virtus nihil impeditur objectu